

Joanna Kuć

Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny, Siedlce

ORCID 0000-0003-3978-9320

e-mail: joanna@kuc.ovh

Nazwy fandomów jako chrematonimy

Names of fandoms as chrematonyms

The analysis is concerned with names of Polish fandoms and some ambiguous properties such onyms exhibit. Due to their categorial features, names of fandoms do not form one uniform class and can thus be studied within chrematonymy, medioonymy, more strictly, netonymy.

Słowa kluczowe: fandomy, chrematonimia, socjolekty, transllokacja, język angielski
Key words: fandoms, chrematonyms, sociolects, translocation, English

Na przestrzeni kilkunastu ostatnich lat wiele dyskutowano na temat pojmowania *chrematonimu*, a tym samym przypisywania temu pojęciu i terminowi różnych zakresów, tak w sferze systemowych ujęć nazewniczych, jak i w warstwie komunikacyjno-funkcjonalnej oraz kwalifikacji stylowej konkretnych nazw w zależności od przyjmowanych postaw badawczych i indywidualnych rozstrzygnięć metodologicznych. Chrematonimia jako nauka o nazwach własnych wytworów seryjnych lub jednostkowych pracy ludzkiej, najczęściej niezwiązanych na stałe z krajobrazem, traktowana jest dziś bardzo szeroko, jednak przedmiot jej badań nadal jest kwestią otwartą ze względu na dynamiczne zmiany cywilizacyjne. Rosnąca ekspansywność komunikacyjna rodzi nowe potrzeby nominacyjne, zwłaszcza w przestrzeni ekonomicznej, medialnej i kulturowej. Pojawiają się nowe typy onimów, głównie chrematonimów – klasa bardzo heterogeniczna pod względem formalnym i semantyczno-motywacyjnym, obejmującą coraz większą liczbę rozmaitych jednostek nazewniczych. Do takich należą z pewnością *fandomy* jako nazwy fanklubów, które istnieją na leksykalnym, pragmatycznym, społecznym oraz komunikacyjnym poziomie, dowodząc, że współczesna chrematonimia jest nadal otwartym polem do refleksji teoretyczno-metodologicznej.

Fandomy to zjawisko, które stało się popularne wraz z rozwojem mediów społecznościowych i internetu, umożliwiającym wymianę poglądów na temat piosenkarzy, artystów, piłkarzy, seriali, filmów oraz gier. Fandomy z jednej strony są wynikiem globalizacji, wiąże się je z *fanartem* (lub *fan artem*) – są to zwykle wizualne dzieła sztuki, inspirowane twórczością innych autorów (przedmiotami, postaciami i miejscami występującymi w komiksach, filmach lub grach komputerowych), z drugiej – efektem komercjalizacji, podciągającej za sobą dowartościowanie działalności fanklubów, w których fani określonych zjawisk kulturowych spotykali się, żeby porozmawiać o swoich idolach i ich kreacjach (książkach, muzyce lub filmach). Początkowo rozmach spotkań był niewielki. Towarzyszyły im pokazy filmów, słuchanie muzyki lub gra w różne gry planszowe. Rozpiętość pola marketingowego w odniesieniu do omawianych działań znacznie wzrosła w ostatnich latach. Współcześnie kładzie się nacisk na masowość wydarzeń, organizację wystaw, koncertów i imprez dla wielu fanów, mamy więc do czynienia z rozleglejszym obszarem zagadnień wykraczających poza podjęty temat, dlatego poprzestają jedynie na ich zasygnalizowaniu¹. Niemniej jednak obszar badań nad fandomami, znany w kręgu anglosaskim jako *fan studies*, wyrósł z akademickiego zainteresowania odbiorcami i użytkownikami mediów.

Współczesne fandomy (kontaminacja nazwy od słowa *fan-atyk* ‘miłośnik’² oraz *-dom* < *kingdom* ‘królestwo’, oznaczająca ‘królestwo fanów’) to pewne ukierunkowane tematycznie i / lub osobowo subkultury fanów, skupione na działalności kulturowej (określone seriale, komiksy itp.), istniejące w przestrzeni wirtualnej³, rzadziej realnej, mające swoją oryginalną nazwę i będące zorganizowaną instytucją społeczną. Ze względu na różne plany

¹ Tomasz Goban-Klas (2006: 23) określa fandom jako grupę, która poza podstawowym obiektem zainteresowania, jakim może być serial, książka, gra czy dowolny inny produkt, nie ma innych więzi.

² Angielskie słowo *fan*, które w niezmienionej formie przeszło do języka polskiego, wywodzi się z łacińskiego *fanaticus* oznaczającego osobę oddaną świątyni, wiernego wyznawcę (Jenkins 1992: 12) i znalazło się w *Słowniku języka polskiego* PWN jako termin potoczny określający zapalonego sympatyka kogoś lub czegoś. W anglojęzycznej literaturze *fan studies* zwraca się uwagę na szeroką definicję słowa *fan*: fanami są kibice sportowi, miłośnicy kultury popularnej, wielbiciele konkretnych osób – artystów, aktorów, celebrytów, słowo to również pojawia się w mowie potocznej na określenie osoby, która lubi dowolną rzecz, np. czyjaś pracę. Przyjęło się w języku polskim w podobnym, choć nieco węższym znaczeniu, w odniesieniu do miłośników sportu (rywalizuje ze słowem kibic). Współcześnie leksemu fan używa się najczęściej w odniesieniu do mocno zaangażowanych miłośników kultury popularnej.

³ Internet to doskonałe miejsce rozwoju wspólnot wirtualnych – jak pisze Castells (2010: 386), sprzyjający kształtowaniu się społeczności skupionych na wspólnych zainteresowaniach, które mogą również przenosić się na płaszczyznę kontaktów realnych. Jego perspektywa w badaniach nad nazwami fandomów jest warta uwzględnienia, bo głównym obszarem działalności fanów jest w ostatnich latach właśnie sieć.

funkcjonowania samego zjawiska (przestrzeń społeczno-gospodarcza, medialna, marketingowa, komercyjna, show-biznesu), niełatwo jest je przypisać do jednej określonej sfery. W *Słowniku fandomu i fanfiction* Aldona Kobu i Joanna Krzyżanowska definiują fandom jako: „(skr. od *fan's domain*, domena fanów) – zjawisko występujące w kręgu kultury popularnej; niezhierarchizowana, niezinstytucjonalizowana, nieformalna i luźna organizacja fanów danego tytułu, przejawiająca twórczą aktywność i produkująca na bazie tekstu kanonicznego własne teksty i znaczenia. [...] Na fandom jako całość mogą składać się mniejsze i sformalizowane grupy (fanowskie kluby, grupy dyskusyjne, stowarzyszenia i organizacje fanowskie) na równi z niezrzeszonymi, pojedynczymi fanami z całego świata. Dwoje fanów partycypujących w jednym fandomie może nigdy nie wejść ze sobą w bezpośredni kontakt; w zasadzie niemożliwe jest, ze względu na skalę zjawiska, pozostawanie w kontakcie ze wszystkimi innymi członkami fandomu (a czasami, w zależności od stopnia rozbudowania fandomu, ogarnięcie całości fandomowych treści), co nie umniejsza poczucia fandomowej wspólnoty. Uczestnictwo w fandomie jest tym, co odróżnia fana od widza / czytelnika / odbiorcy. Przez »bycie w fandomie« rozumie się produkowanie i / lub rozprzestrzenianie twórczej aktywności fanów opartej na kanonicznym tytule. [...] Każdy fandom wytwarza własne konwencje komunikacyjne oparte na cytowaniu i parafrazowaniu dzieła kanonicznego. Można mówić o ujednocionej formie fandomów [...] popularyzowanej głównie przez multifandomowe serwisy internetowe, ale każdy z nich wypełnia tę formę inną treścią, pochodną względem dzieła wyjściowego. Stąd każdy fandom ma częściowo własną terminologię, własny żargon, co stanowi argument na rzecz traktowania fandomu jako subkultury” (2013: 305–306).

Henry Jenkins lokalizuje fandom jako nowy typ wspólnotowości oparty na konsumpcji i guście (Jenkins 1992: 2) – jest złożony, wielowarstwowy, zachęca do różnorodnych aktywności i różnych form uczestnictwa. Uznaje go za subkulturę, która funkcjonuje w przestrzeni pomiędzy kulturą masową i życiem codziennym, zapożycza tożsamość i artefakty z istniejącego już źródła, produktu kultury. Pierwsze fandomy pojawiły się w końcu XIX w. w Anglii jako organizacje skupiające fanów *Sherlocka Holmesa*, którzy śledząc pisarstwo Arthura Conan Doyle’a, publikowane w magazynie „The Strand” w latach 1891–1927, oprotestowali zamysł uśmiercenia głównego bohatera i pisarz musiał zmienić swoje plany. Już wówczas autorytet fandomów był na tyle silny, aby wpływać na działalność pisarzy i ludzi kultury. Z kolei w latach trzydziestych ubiegłego wieku obserwowano niezwykle zainteresowanie westernem – to był początek fandomów związanych z kinem. Po II wojnie światowej nastąpił rozwój fantastyki, pojawiło się wiele komiksów

i filmów o superbohaterach i podróżach kosmicznych, np. komiksy Marvela i DC oraz ich ekranizacje, takie jak: *Kapitan Ameryka*, *Hulk*, *Avengers*, *Iron Man*, *Spider-Man*, *Batman* czy *Superman*. Tematyka ta połączyła wielu ludzi do tego stopnia, że zaczęli oni zakładać kluby, w których mogli dyskutować o popularnych filmach i komiksach. W latach siedemdziesiątych XX w. najbardziej liczny fandom zrzeszał entuzjastów serialu *Star Trek* (Reagin i Rubenstein 2011: 5.3). Potem pojawił się film *Gwiezdne wojny*, który okazał się ikoną popkultury, inspirującą do dziś fanów z całego świata. W Japonii rozwój *anime* i *mangi* (lata siedemdziesiąte) skutkowało powstaniem wielu fandomów zainteresowanych tą tematyką, co znacznie przyczyniło się do poszerzenia przestrzeni edukacji twórczej i działalności nieformalnej⁴.

Nie sposób nie odwołać się tu do teorii nowoplemion Michela Maffesoliego (2008), który, postrzegając przyszłość ludzkiego gromadzenia się w dość ponurych barwach, opisuje ulotne wspólnoty oparte na afekcie przez formy działalności prowadzonej w ramach fandomu, po więzi łączące członków grupy, włączając inne niż pasja do serialu podstawy wspólnotowości. Nowoplemiona dają jednostkom w ponowoczesnym świecie możliwość przynależenia i konstruowania cząstkowych tożsamości, są wizją, która umiejscawia społeczności fanowskie w szerszym, społecznym kontekście. Ram teoretycznych, oprócz wspomnianego ujęcia Michela Maffesoliego, można doszukać się też u Henry'ego Jenkinsa i Manuela Castellsa, a także wielu innych teoretyków, których prace „dotykały” zagadnień, takich jak aktywny odbiór przekazu medialnego czy nowoczesne formy wspólnotowości ze szczególnym uwzględnieniem wspólnot wirtualnych⁵.

Określona w tytule artykułu problematyka badawcza dotyczy nazw fandomów jako chrematonimów. Wątpliwości co do określenia ich przynależności proprialnej jest sporo, bo z samej definicji wynika, że nie są to twory jednorodne. Łączy się je z pewnymi subkulturami, stąd ich żywotność w Internecie i lokacja w przestrzeni socjolektalnej, netonimicznej⁶, ale ich funkcjonowanie wiąże się głównie ze sferą komunikacji społecznej. Warto przyjrzeć się bliżej tej klasie onimów oraz dokonać jej analizy językowej, słowem – zdefiniować

⁴ W ramach badań nad fandomem Piotr Siuda (2010: 88–99) wyróżnił trzy przenikające się nurty: falę dewiacji, oporu i głównego nurtu.

⁵ Obserwacja działalności fandomów jest interesująca – to osoby, które wkładają serce w odbiór popkultury, które są w stanie traktować ją jak bazę dla własnej działalności, uspołecznienia i tożsamości, które po napisach końcowych pozostają w fikcyjnym świecie na długo, a zarazem czerpią z fikcji treści, które wzbogacają ich codzienne życie.

⁶ Kategoria netonimów istnieje w sferze komunikacji internetowej i dotyczy nazw domen i innych formacji internetowych. Katarzyna Skowronek i Mariusz Rutkowski nie zaliczają nazw stron internetowych do chrematonimów, ale wielu badaczy współczesnych odnosi te e-nimy do chrematonimii rozszerzonej (2004: 230–237).

nazwy fandomów jako nową grupę *nomina propria* w obrębie chrematonimów. Materiał językowy do artykułu został zgromadzony z wykorzystaniem baz internetowych⁷, ponieważ fandomy w dużej mierze funkcjonują w sieci www. Pod hasłem *Oficjalna polska lista fandomów* wśród ponad stu nazw polskich jednostek językowych znajduje się zaledwie kilka. Polska (?) ewidencja jest zestawieniem nazw fandomów o proveniencji anglojęzycznej, dla których bazę stanowiły nazwy angielskich i amerykańskich (z małymi wyjątkami) zespołów muzycznych, wykonawców solowych, nazwiska aktorów, celebrytów, nazwy seriali, komiksów, płyt itp. Na podstawie tego anglojęzycznego korpusu nazewniczego można obserwować rozmaite procesy kreacji chrematonimów w zakresie tendencji strukturalnych, jak i predykacyjnych dotychczas obcych polszczyźnie nazw. To także istotne intencjonalnie komunikaty dla odbiorcy, od którego wymaga się wysiłku intelektualnego oraz niemałej wiedzy z przestrzeni językowej i pozajęzykowej, aby zdekomponować nazwy fandomów i odnaleźć ich motywację nazwotwórczą, co zważywszy na obce pochodzenie i socjolektalny rodowód, nie jest sprawą prostą.

Przynależność nazw fandomów do określonej klasy chrematonimów niewątpliwie trzeba ustalić. Są to jednostki, które zgodnie z ujęciem Artura Gałkowskiego należałyby zakwalifikować do zasobów chrematonimii użytkowej, węższej – wchodziłyby w skład chrematonimii społecznościowej. Jak twierdzi wspomniany autor: „Chrematonimia społecznościowa (ChS) to nazewnictwo wytwarzane *par excellence* na użytek społeczeństw, których przedstawiciele gromadzą się wokół pewnych celów, tworząc w ten sposób określone grupy. Nadanie nazwy grupie sprzyja jej wyodrębnieniu, ale również definiowaniu jako zjawiska społecznego. Nazwa wchodzi w obieg komunikacyjny i nabiera znaczenia ideowego, tzn. utożsamiana jest z działalnością, funkcjami, historią, poglądami zrzeszenia” (Gałkowski 2011: 129). Definicja ta idealnie wpisuje się w model nazwy, jaką nosi fandom, tym bardziej więc dziwi, że do tej pory nie były one przedmiotem polskojęzycznych publikacji poświęconych tej kategorii onimów. Zwłaszcza że w obszarze *nomina propria* są to jednostki wyróżniające się nie tylko w kontekście nowoczesnych form rozumienia świata, ale w różnych sposobach uczestnictwa w kulturze, dzięki którym stają się częścią życia społecznego i komunikacji, głównie w sferze interakcji wewnątrz- i zewnątrzgrupowej.

Nazwy fandomów należałyby umieścić w grupie ergonimów lub instytucjonalizmów (Breza 1998: 348), jak wiele innych chrematonimów (nazwy instytucji, przedsiębiorstw, partii, organizacji i stowarzyszeń). Każda organizacja

⁷ <<http://polska-lista-fandomow.blogspot.com/2013/06/oficjalna-polska-lista-fandomow.html>>, dostęp: 01.05.2018.

tego typu ma stronę internetową, a więc określoną przestrzeń wirtualną, która ją wyróżnia. Wówczas wiele spośród analizowanych nazw zaliczałoby się do kategorii netonimów. Jednak nazwa instytucji, firmy lub organizacji w przestrzeni wirtualnej nie zawsze jest taka sama jak „w realu”, co jest spowodowane oszczędnością miejsca i czasu. Przed zaistnieniem internetu fandomy były przestrzennie rozbite, a komunikacja pomiędzy członkami fandomów znacznie utrudniona. Opierała się na wysyłaniu listów i amatorsko tworzonych gazetkach, a znalezienie oddalonych od siebie fanów tych samych zjawisk było niezwykle czasochłonne. Z tych właśnie powodów fandomy były zjawiskiem słabiej niż dzisiaj zorganizowanym i rozwiniętym. Tę sytuację zmienił właśnie internet; dzisiaj aktualizacji stron fandomu dokonuje się na bieżąco. Na tej podstawie można wywnioskować, że nazwa fandomu to także rodzaj medium i wizytówka tej wielofunkcyjnej organizacji⁸. Obserwujemy tu swoisty ewolucjonizm nazwotwórczy, motywowany różnymi względami, często PR-owymi czy reklamowymi. „Fandonimy” są zazwyczaj krótkie, rozpoznawalne, dobrze „wykreowane” w pejzażu show-biznesowym (semiotycznym). Ponadto nazwy fandomów nie pojawiają się spontanicznie, tworzy się je w konkretnym celu. Nazwa ma być swoistym brandem fanów artysty, pod którym się podpiszą, ma wyróżnić ich jako skupisko ludzi opowiadających się za twórczością wybranej osoby / grupy czy przynależnością do jakiegoś trendu. Nazwy te to świadome wybory nominacyjne, które można spróbować ulokować w obrębie socjolektów ze względu na ich subkulturowy rodowód. Według Stanisława Grabiasa socjolekt jest odmianą języka ogólnego związaną z istnieniem trwałych grup społecznych połączonych pewnym rodzajem więzi (Grabias 2001: 235). Istotne są kategorie łączące członków wspólnoty, takie jak: zawodowość, tajność, ekspresywność przejawiające się w doborze środków językowych oraz wartości ukryte w zachowaniach grupy, za pomocą których interpretuje się rzeczywistość. Doskonale wpisują się one w potrzeby nominacyjne członków wspólnoty fanów, odczuwających konieczność zrzeszania się w imię zainteresowań czy zamiłowania do określonych autorytetów. Członkowie fandomu posługują się językiem o pewnym stopniu tajności oraz slangiem internetowym, żeby zaistnieć w grupie i komunikować się z nią (pierwotna socjolektalno-komunikatywna funkcja socjolektów). Ponadto każdy fandom ma własne forum prowadzące dyskusje na różne tematy, a ich członkowie starają się za pomocą trafnych komentarzy, sugerujących znajomość tematyki, wypowiadać się i być osadzonym w „wątkach wspólnotowych”.

⁸ Fani korzystają z najnowszych technologii, organizują się i intensywnie działają. Przystają być też traktowani jako bierni konsumenci, ale aktywni widzowie, którzy podchodzą do odbieranych treści świadomie i kreatywnie. Mówi się nawet o zjawisku kolonizacji przez nich cyberprzestrzeni (Siuda 2010).

Język fandomowy ma element tajności, bo zawiera w sobie wiele wyrazów o niezrozumiałym dla niewtajemniczonych znaczeniu. Gdy „obcy” czyta informacje na forum fandomu, nie zawsze jest w stanie zrozumieć przekaz. Podstawowa opozycja binarna *swoi – obcy* gra tu rolę prymarną, mającą dalekosiężne skutki. Jest to układ wynikający z autoprezentacji członków grupy. W rezultacie nazwa fandomu pełni trzy podstawowe funkcje: łączy członka fandomu ze zbiorowością; odróżnia go od innych grup tego typu; nadaje jednostce prestiż, gdy posługuje się nią w wyodrębnionej przestrzeni społecznej, a umiejętność ta zależy od stopnia uczestnictwa członka w grupie (Grabias 2001: 239). To wszystko dodaje tajności i „konspiracji” w toku komunikacji wewnątrzgrupowej. Twórcy fandomów stosują do pewnego stopnia zasadę tajności i ekskluzywności, gdy decydują o nazwach swoich fandomów, np. *The Tennessee Kids* – nazwa fandomu Justina Timberlake’a jest zrozumiała tylko przez „swoich”, osoba niezainteresowana twórczością i życiem wykonawcy nie skojarzy jej z artystą. W nazwach fandomów z założenia uwidacznia się podział na „my” i „wy”, bo taka dyferencjacja wyzwała potrzebę silnej identyfikacji z grupą.

Nazwy fandomów są w samej materii badawczej interesujące dla onomasty, bo zaskakują różnorodnością nominacyjnych modeli anglojęzycznych, które są nośnikami współczesnych zmian zachodzących w onomastyce (Kuć 2015). Obserwujemy tu tendencję do obcych nazw, bo wymaga tego przestrzeń onimiczna – większość fandomów działa w krajach anglosaskich, więc motywacja tych chrematonimów będzie adekwatna do bazy:

- antroponimicznej (jest nią zwykle nazwisko wykonawcy lub pseudonim),
- lub chrematonimicznej (translokacja w obrębie chrematonimii, np. tytuł utworu przeniesiony do kategorii nazwa fandomu).

Warto też mieć na uwadze kontekst semiotyczny w odczytywaniu takich tworów, wyzyskujący nie tylko wiedzę językową, ale i pozajęzykową, bo wyraźnie mamy tu do czynienia z onimami o dominującej funkcji identyfikacyjnej, których walory asocjacyjne powodują, że komunikat kojarzy się z określonym wykonawcą, dziełem lub trendem kulturowym.

Przyjrzyjmy się bliżej grupie fandomów, liczącej ponad 120 jednostek nazewniczych, oficjalnych, funkcjonujących w kilku sferach jednocześnie: wirtualnej, realnej i użytkowej. Pod względem motywacyjnym możemy podzielić je na kilka klas, ale trzeba pamiętać, że jednostki te mogą być tworzone z udziałem kilku motywacji jednocześnie. Zawsze można na nie spojrzeć pod kątem odniesień czy inspiracji w kreacji nazwy, ewokujących określone skojarzenia. Nazwy te sporo nam „mówią” nie tylko o tym, jaki jest fan („fan jaki jest każdy widzi”), ale o gustach tych wspólnot i samej kreacji onomastycznej, bo wiele z nich jest efektem transonimizacji lub

onimizacji – powstały w wyniku przesunięć do klasy chrematonimów z innych kategorii nazw własnych (głównie antroponimów lub w wyniku przeniesienia odpowiednich apelatywów do kategorii onimów). Prezentowane jednostki można zaklasyfikować do różnych grup, np. sugerując się doborem środków leksykalnych czy metaforyczną motywacją identyfikującą. Jako że większość pełni funkcję identyfikacyjną i konotacyjną⁹, można je scharakteryzować, wykorzystując np. metody kognitywistyczne związane ze świadomością czy percepcją ludzkiego umysłu¹⁰.

W zaproponowanym podziale fandomów uwzględniono głównie proveniencję nazw z wykorzystaniem kolejnych kryteriów – strukturalnego i semantycznego. Klasyfikacja ta nie jest wolna od pewnych arbitralnych rozstrzygnięć, bo wiele nazw mogłoby się znaleźć w różnych grupach, np. nazwy: *Cosgrover* < n.os. Miranda Cosgrove czy *Kresser* < n.os. Nathan Kress o motywacji antroponimicznej, strukturalnie urobione sufiksem *-er*, podobnie jak nazwy w postaci skrótów, utworzone od apelatywów angielskich. To silnie utożsamiające się z określoną wspólnotą fanów (nacechowane) struktury, powstałe na zasadzie skojarzenia z odpowiednimi bazami, głównie antroponimicznymi. W procesie tworzenia nazw rzadziej posługiwano się derywacją, która jest jednym ze sposobów kreacji onimów w językach słowiańskich, wystąpiła za to tendencja do skrótowości. Tradycja nadawania nazw fandomom w polskim kręgu kulturowym dopiero się tworzy (uderzająco niska jest liczba polskich nazw w tym zestawieniu – tylko dwie w analizowanej bazie), w anglojęzycznym pejzażu kulturowym to zjawisko powszechne, ograniczające zestaw analizowanego nazewnictwa do leksemów anglojęzycznych, powstałych na tym właśnie gruncie językowo-kulturowym, przejętych przez polskie społeczności fanów jako gotowy produkt onimiczny. Pod względem strukturalnym podział nazw fandomów nie jest łatwy, choć da się tu zauważyć pewną logikę i niekiedy stałe zasady nominacji. Prawie każda nazwa zawiera w sobie jedno lub kilka słów kluczowych w języku angielskim, oprócz tego formanty funkcyjne znaczące, które rozszerzają semantykę nazw i powodują ich oryginalność, choć całość może być czasem rozpatrywana jako struktura niepodzielna ze względu na translokację.

Podział materiału uwzględnia kilka indeksów. Pierwszy z nich to:

⁹ Czesław Kosyl określa wartość asocjacyjną (konotacyjną) nazwy jako „utrwalony w świadomości społecznej (a więc powszechny, a nie indywidualny) zbiór sądów i wyobrażeń o denotacie danej nazwy własnej. Stanowią one rodzaj etykiety dla danego denotatu” (Kosyl 1993: 447–452).

¹⁰ Podejmuję się tego interesującego zadania w kolejnym artykule na ten temat.

I. Motywacja semantyczna

A. Nazwy fandomów powstałe od określonych **typów nazw**

1. Od nazw zespołów muzycznych:

Directioner < One Direction, *Roomie* < Room 94, *Coldplayer* < Coldplay, *Dangerator* < Danger, *Iconator* < Icona Pop, *Skrillexioner* < Skrillex, *Alouder* < Girl Aloud, *Pentaholics* < Pentatonix, *Karminites* < Karmin, *Parawhore* < Paramore, *KreayFan* < Kreayshawn, *Harmonizer* < Fifth Harmony, *Vampette* < The Vamps, *Dashers* < Dash Berlin i inne.

2. Od imienia lub nazwiska wykonawcy lub aktora:

Belieber < Justin Bieber, *Selenator* < Selena Gomez, *Lanatic* < Lana Del Rey, *Lovatic* < Demi Lovato, *Delevingner* < Cara Delevingne, *Mayniac* < Conor Maynard, *Arianator* < Ariana Grande i inne.

3. Od tytułów utworów muzycznych, por.:

Fighter – Christina Aguilera, *Day-Dreamer* – Adele, *Alien* – Tokio Hotel, *Zombie* – The Pretty Reckless, *LittleBlackStar* – Avril Lavigne, *Angel* – Cody Simson, *Stans* – Eminem, *Idiot* – Green Day i inne.

4. Od tytułu albumu:

Animal – nazwa pierwszego albumu Ke\$hy, *Hooligan* – album Bruno Marsa, *KillJoys* – album My Chemical Romance.

B. Nazwy powstałe **od asocjacji** (często na zasadzie metonimii) z twórczością zespołu muzycznego, serialem lub cechami bohatera filmowego lub książkowego:

Prisoner – fandom zespołu The Wanted. Zespół ma angielską nazwę, która w języku polskim brzmi ‘poszukiwany’, a więc członek fandomu jest „więźniem” zespołu The Wanted; od ang. *prisoner* NSAP¹¹.

Dealer – fandom entuzjastów serialu *Skins*, w którym pojawia się wątek narkotykowy, stąd członek fandomu identyfikuje się z „handlarzem narkotyków” od ang. *dealer* – *someone who’s job is selling drugs*¹² – pol. ‘osoba, która sprzedaje narkotyki’ UD.

MoonWalkers – fanklub Michaela Jacksona. *Moonwalk* to styl tańca, z którym jest kojarzony Michael Jackson.

¹¹ T. Piotrowski, Z. Saloni (2001): *Nowy słownik angielsko-polski/polsko-angielski*. Olsztyn (dalej: NSAP).

¹² <<http://uk.urbandictionary.com/define.php?term=dealer>>, dostęp: od 01.05.2018 (dalej: UD).

Demigods – fandom Percy’ego Jacksona. Nazwa pochodzi od półboga, głównego bohatera książki *Percy Jackson i bogowie olimpijscy*. Od ang. *demigod* – pol. ‘półbóg’ NSAP.

Firebreathers – nazwa fandomu zespołu muzycznego Imagine Dragons. Skojarzenie pochodzi od *smoka*, bo ang. *firebreath* to pol. ‘ognisty podmuch’ NSAP.

The Tennessee Kids – to fandom Justina Timberlake’a – tym razem skojarzono miejsce urodzenia wykonawcy (stan Tennessee w USA).

II. Klasyfikacja strukturalna

1. Od imienia i/lub nazwiska (lub ich części) aktora, wykonawcy lub nazwy / części nazwy zespołu + sufiksy *-er*, *-(a)tor*, *-ar*, oznaczające m.in. wykonawcę czynności, np. *Selenator* to nazwa fandomu piosenkarki Seleny Gomez.

Badacze angielscy mają podobną opinię na temat funkcji sufiksu *-er* jak badawcze polscy¹³. Sufiks *-er* – ang. *referring to occupations* (Delahunty, Garvey 2010: 143–145) – ‘odnosi się / nawiązuje do zawodu’. W nazwach fandomów sufiks ten pełni czysto funkcję strukturalną, bo jego łączliwość z antroponimem nie referuje nazwy odzawodowej.

Kolejny sufiks o proveniencji łacińskiej *-ator* tworzy – podobnie jak sufiks *-or* ang. *to form nouns from verbs; they usually refer to occupations* ‘rzeczowniki od czasowników’ (Delahunty, Garvey: 2010: 143–145); ‘odnosi się / nawiązuje do zawodu’. Nazw tworzonych za pomocą sufiksu *-er* jest najwięcej, jest to najbardziej produktywny sufiks w nominacji nazw fandomów. Sufiks *-ar* pojawił tylko raz, co świadczy o jego niskiej produktywności. Wszystkie wymienione formanty występują tu w nowej, sekundarnej funkcji strukturalno-nominacyjnej – kreują nowe typy nazw własnych – fandomy. Przeanalizujmy ich komponenty strukturalne.

Directioner – od nazwy zespołu One Direction; *Selenator* – od imienia wykonawcy Seleny Gomez; *Delevingner* – od imienia modelki i aktorki Cary Delevingne; *Sheeranator* – od nazwiska piosenkarza Eda Sheerana; *Arianator* – od imienia piosenkarki Ariany Grande; *Cosgrover* – od nazwiska Mirandy Cosgrove; *Kresser* – od nazwiska wykonawcy Nathana Kressa; *Clarksonizer* – od nazwiska piosenkarki Kelly Clarkson, *Keyser* – od nazwiska

¹³ Zdaniem autorów *Gramatyki współczesnego języka polskiego* „formant *-er* występuje współcześnie w około 40 derywatach motywowanych przez czasowniki obce, oznaczających osobowych wykonawców czynności, bądź ze zniesioną opozycją osobowości / nieosobowości (osoba lub instytucja)” (1998: 403).

wykonawcy Alicii Keys; *Coldplayer* – od nazwy zespołu Coldplay; *Iconator* – od nazwy zespołu Icona Pop i inne.

W tej grupie produktywne są także struktury z *-er* oraz wykładnikiem l.mn. *-s*, por: *Hutchersoners* – od nazwiska aktora Josha Hutchersona, *Drewars* – od nazwiska wykonawcy Charlesa Drewa, *Foxers* – od nazwiska wykonawcy Elyara Foxa, *Thompsters* – od nazwiska aktorki Emmy Thompson, *Fosterers* – od komponentu nazwy zespołu Foster the People.

2. Kolejna grupa nazw jest mniej liczna niż poprzednia. Utworzono je od imienia i / lub nazwiska wykonawcy, aktora lub nazwy zespołu, serialu + sufiks *-ian*, *-ean*. Sufiksy: *-ian* / *-ean* – ang. *referring to the definite person* (Delahunty, Garvey 2010: 143–145) – ‘odnosi się / nawiązuje do konkretnej osoby’; ang. *also hobby or a job* ‘także określenie hobby lub pracy’, por.:

Gillian – od nazwiska wykonawcy Elizabeth Gillies,

Jogian – od nazwiska aktora Avana Jokia,

McCurdian – od nazwiska aktorki Jennetty McCurdy,

Victorian – od imienia aktorki Victorii Justice + *-ian*; także skojarzenie z ang. *Victorian* – pol. ‘wiktoriański’ NSAP,

Azalean – od nazwiska piosenkarki Iggy Azalei.

3. Od imienia i nazwiska wykonawcy (lub ich komponentu), aktora, pełnej nazwy lub fragmentu nazwy zespołu, serialu + ang. rzeczownik oznaczający zbiorowość fanów (także stosowne skróty). Głównym wyznacznikiem takiego onimu jest wskazanie na liczebność fandomu. Spotykamy tutaj wiele różnych określeń, np.: ang. *family* NSAP; *army* ‘armia’ NSAP, ‘wojsko’; *gang* ‘gang’ NSAP, ‘banda’; *team* ‘zespół’ NSAP; *league* ‘liga’ NSAP. Zdublowanie mnogości osiągają twórcy poprzez zastosowanie liczby mnogiej, wyrażonej za pomocą wykładnika l.mn *-s*. Poniższe fandomy ewokują tym samym podwójną funkcję zbiorowości, wielość fanów przypisanych do konkretnego wykonawcy czy artysty, por.:

JAmy – skrócone imię wykonawcy Jamesa Arthura + ang. *army*. Dodatkowo użyto tu wyróżnika graficznego w postaci drukowanych, wielkich liter JA (mających sugerować armię Jamesa Arthura),

CimFam – skrócone imię wykonawcy Cimorelli + fragment ang. *family*,

BritneyArmy – od imienia piosenkarki Britney Spears + ang. *army*,

PLLFamily – skrót nazwy zespołu Pretty Little Liars + ang. *family*,

TVDFamily – skrót tytułu serialu The Vampire Diaries + ang. *family*,

Barbz/Kenz – od Barbie i Ken – fanów wykonawcy Nicki Minaj + zdeformowana graficznie i fonetycznie końcówka *-z* / *-s*, tworząca l.mn.,

TWTFanmily – skrót nazwy zespołu The Wanted + *fan* + część wyrazu ang. *family*; fandom ten ewokuje znaczenie ‘rodzina fanów’,

Rihanna-Navy – od imienia piosenkarki Rihanna + ang. *navy* – pol. ‘marynarka wojenna’ NSAP; przywołuje znaczenie ‘żołnierze Rihanny’,

BeyHives – od skróconego imienia wykonawcy Beyonce + ang. *hives* – pol. ‘roje’ NSAP; ewokuje znaczenie ‘roje Beyonce’,

PartyRockPeople – określenie fanów zespołu LMFAO; od ang. *people* – pol. ‘ludzie’ NSAP,

Foo Family – od części nazwy zespołu Redfoo + ang. *family*,

Team Kills – od nazwiska wykonawcy Natalii Kills + ang. *team*,

MursArmy – od nazwiska wykonawcy Olly Mursa + ang. *army*,

WLeague – od skrótu nazwy zespołu White Lies + ang. *league*,

5SOSFamily – od skrótu nazwy zespołu 5 Seconds of Summer + ang. *family*,

BVBArmY – od skrótu nazwy zespołu Black Veil Brides + ang. *army*,

ShakiFans – od imienia piosenkarki Shakira + ang. *fans* – pol. ‘fani’ NSAP,

SPNFamily – od skrótu nazwy serialu Supernatural + ang. *family*,

Padafans – od nazwiska aktora Jareda Padalecki + ang. *fans*,

Hedcases – od części nazwy zespołu Hedley + ang. *cases* – pol. ‘pacjenci’ NSAP,

LaFamilia – od fanów hiszpańskiej modelki pod pseudonimem Poziom, hiszp. *familia* – pol. ‘rodzina’ SD¹⁴,

NeonNation – od nazwy zespołu Neon Junge + ang. *nation* – pol. ‘naród’ NSAP,

R5Family – od nazwy zespołu R5 + ang. *family*.

4. Od imienia i nazwiska wykonawcy, aktora, nazwy zespołu (lub fragmentu nazwy), serialu + ang. *love* – pol. ‘miłość’ NSAP, niem. *Liebe* – pol. ‘miłość’ *Oxford Dictionary*¹⁵, lub hiszp. *bella* – pol. ‘piękna’ SD, por.:

Belieber – od fragmentu nazwiska piosenkarza Justina Biebera + niem. *Liebe* – pol. ‘miłość’,

Bellarina – od imienia aktorki Belly Thorne + hiszp. *bella* – pol. ‘piękna’ + *-rina*; skojarzenie imienia z apelatywem ‘balerina’,

BarBella – od i imienia modelki Barbary Pavlin + hiszp. *bella* – pol. ‘piękna’.

5. Od imienia i nazwiska wykonawcy, aktora, nazwy zespołu, serialu lub ich fragmentu + ang. *lover* – pol. ‘kochanek’ NSAP, por.:

¹⁴ <<http://www.spanishdict.com/translate/familia>> dostęp: od 01.05.2018; (dalej: SD).

¹⁵ <<http://www.oxforddictionaries.com/translate/german-english/Liebe>>, dostęp: od 01.05.2018.

JLover – inicjały imienia i nazwiska Jennifer Lopez + ang. (l)over,
KPopLover – od nazwy zespołu KPop + ang. lover,
JPopLover – od nazwy zespołu Jpop + ang. lover,
JRockLover – od nazwy zespołu JRock + ang. lover,
HonLover – od części nazwy zespołu Honey + ang. lover,
V-Lover – od skrótu tytułu serialu „Violetta” + ang. lover.

6. Od imienia i nazwiska wykonawcy, aktora, nazwy zespołu, serialu + ang. sufiks *-ie* (*-ies* to także wykładnik l.mn. rzeczowników na *-y*), *-ite*, *-ette*, *-y*, który oznacza zdrobnienie i mówienie o idolu w sposób miły. Sufiksy *-ie* / *-y* – ang. *to form informal words to give them more affectionate form* (Delahunty, Garvey 2010: 143–145) – ‘dla tworzenia wyrazów nieformalnych, w celu nadania im bardziej afaktywnej formy [czulej / tkliwej / kochającej]’, por.:

Bronies to fani serialu My Little Pony: Friendship Is Magic – od ang. *brother* – pol. ‘brat’ NSAP + ang. *ponies* – pol. ‘kucyki’ NSAP – *deminutivum*,
Swiftie – od nazwiska wykonawcy Taylor Swift,
Roomie – od nazwy zespołu Room 94,
Jepsies – od nazwiska piosenkarki Carly Rae Jepsen,
Tizzie – od części nazwiska wykonawcy Ashley Tisdale,
Karminites – od nazwy zespołu Karmin (+ *-ite* + *-s* – sufiks tworzący l.mn.),
Mendie – od nazwiska wykonawcy Bridgit Mendler,
Dollyite – od imienia piosenkarki Dolly Parton,
Vampette – od nazwy zespołu The Vamps,
Scotties – od nazwiska aktora Andrew Scotta + *-ies* (lub *Scotty* + wykładnik l.mn. *-ies*).

7. Połączenia pełnych lub części imion, nazwisk lub nazw zespołów z formantami i słowami, które oznaczają uzależnienia lub obsesyjność. Tutaj spotkamy sufiksy *-atic*, *-tic*, *-holic* i ang. *maniac* – pol. ‘maniak’, który pokazuje fanatyzm i fascynację gwiazdą lub filmem. Sufiks *-holic* – ang. *dedicated to something* (Delahunty, Garvey 2010: 143–145) – ‘poświęcony, oddany czemuś / komuś’, por.:

Lanatic – od imienia wykonawcy Lany Del Rey + *-atic* (od ang. *fanatic* – pol. ‘fanatyk’ NSAP),
Lovatic – od imienia piosenkarki Demi Lovato + *-atic* (od ang. *fanatic*),
Mayniac – od imienia wykonawcy Conora Maynarda + *-iac* (od ang. *maniac*),
Jonatic – od części nazwy zespołu Jonas Brothers + *-atic* (od ang. *fanatic*),
Fan.atic – od nazwy zespołu Fun. + *-atic* (od ang. *fanatic*),

Nayaholics – od imienia aktorki Nayi Rivery + *holics* (w l.mn.),
Leanatic – od imienia wykonawcy Lei Michelle + *-atic* (od ang. *fanatic*),
Acklesholics – od nazwiska aktora Jensena Acklesa + *-holics* (w l.mn.),
Lermaniac – od nazwiska aktora Logana Lermana + ang. *maniac*,
Farnoholic – od nazwiska wykonawcy Ewy Farny + *-holic*,
Somerholic – od nazwiska aktora Iana Somerhaldera + *-holic*.

8. Formy skontaminowane, w skład których wchodzi: imię / nazwisko (lub ich części) i pejoratywy – leksemy o ekspresywnym wydźwięku (szokujące lub negatywne), por.:

DeeBah – od części imienia wykonawcy Debbie Ryan + ang. *bah* – *a word used to express feelings of tiredness, boredom or frustration* – pol. ‘słowo używane do wyrażenia uczucia zmęczenia, znudzenia lub frustracji’ Urban Dictionary¹⁶.

Parawhore – od części nazwy zespołu Paramore + ang. *whore* – pol. ‘dziwka’ (NSAP).

Jenniderps – od części imienia aktorki Jennifer Lawrence + ang. *derps* – *foolishness or stupidity* – pol. ‘głupota’ Urban Dictionary¹⁷ w l.mn.

Cumberbitches – od części nazwiska aktora Benedicta Cumberbatcha + ang. *bitches* – pol. ‘suka’, ‘dziwka’ NSAP w l.mn.

Fuckerz – fani wokalistki P!nk; od ang. *fuck* – pol. ‘pierdolić’ NSAP + *-er* – sufiks oznaczający wykonawcę czynności + *-s* – sufiks tworzący l.mn.; ale także leksem *fucker* w l.mn.

DeeMonster – od zdrobnienia imienia aktorki Daniely Monet + ang. *monster* – pol. ‘potwór’ NSAP.

LittleMonster – fani wykonawcy Lady Gagi; od teledysku „Bad Romance”; ang. *little monster* – pol. ‘mały potwór’ NSAP.

Victims – fani zespołu muzycznego The Killers; skojarzenie z ang. *victims* – pol. ‘ofiary’ NSAP w l.mn.

9. Od imienia i nazwiska wykonawcy (lub ich części), aktora lub bohatera + ang. *head* – pol. ‘głowa’ NSAP, por.:

PotterHead – od nazwiska bohatera książki Harry’ego Pottera,

Depphead – od nazwiska aktora Johnny’ego Deppa.

¹⁶ <<http://uk.urbandictionary.com/define.php?term=bah>>, dostęp: od 01.05.2018.

¹⁷ <<http://uk.urbandictionary.com/define.php?term=derp>>, dostęp: od 01.05.2018.

III. Kolejny podział omawianych jednostek odnosi się do liczby elementów składowych.

1. Nazwy jednoelementowe (z cechami derywacji słowotwórczej), por.: *Directioner, Kresser, Swiftie, Lanatic*.

2. Nazwy dwuelementowe: baza + baza (często tylko z wyróżnikiem graficznym), bo łączna pisownia¹⁸ sugeruje dopełniacz w tłumaczeniu na język polski, por.:

MursArmy – od nazwiska wykonawcy Olly Mursa + ang. *Army*,

HonLover – od części nazwy zespołu Honey + ang. *lover*,

BritneyArmy – od imienia wykonawcy Britney Spears + ang. *army*.

3. Trzyelementowe: baza + baza + baza (z pisownią łączną), por.:

LittleBlackStar – od tytułu utworu muzycznego wykonanego przez Avril Lavigne,

SuperWhoLock – od części tytułów seriali *Supernatural*, *Dr. Who* i *Sherlock*,

PartyRockPeople – fani zespołu muzycznego LMFAO.

Wnioski

Fandomy ujawniają wyraziście przestrzeń kulturową i społeczną. Zdaniem antropologów kultury są to płynne, nowoplemiennne formacje społeczne umiejscowione w cyberprzestrzeni (Norman 2014: 396). Jako nazwy wpisujące się definicyjnie w powyższe sfery można je rozważać w obrębie chrematonimii, medionimii czy ściślej – netonimii. Trudno je ulokować w jednej klasie, bo mają cechy kategoriałne, które dają możliwość zakwalifikowania ich do co najmniej kilku. Można uznać je za socjochrematonimy, tym bardziej że kojarzą się z subkulturami, zrzeszonymi w społecznościach sieciowych. Chrematoleksemy, o których mowa, istnieją w dwu sferach jednocześnie – wirtualnej i realnej.

Nazwa fandomu jest swoistym identyfikatorem, który określa charakter i renomę wspólnoty oraz potwierdza jej przynależność do określonego środowiska. Wyeksponowana w opisie specyfika nazwotwórcza tych jednostek oraz swoistość odpowiednich relacji ich składników do tworzywa onomastycznego pozwoliła określić kompleks zjawisk oraz związanych z nimi procesów transonimizacji i onimizacji w obrębie chrematonimii. Badane nazwy okazały się

¹⁸ Nazwy te tłumaczone są na język polski jako dopełniaczowe, por. Armia Britney.

tworami seryjnie / modelowo strukturalnymi, jednak niełatwymi do analizy z kilku względów: z powodu anglojęzycznej proweniencji, motywacyjności osadzonej w branży show-biznesu, różnorodności form językowych i translokacji składników. Jedno spojrzenie interpretacyjne to za mało, aby w pełni je opisać, ale wydaje się, że zasięg tych nazw został częściowo zdefiniowany. Niemniej jednak dowodzą one innowacyjnych kontekstów badawczych, wciąż obserwowanych w chrematonimii i jej pograniczach. Z pewnością tło kulturowo-cywilizacyjne, kontakty w obrębie wspólnot sieciowych na dwóch poziomach – oficjalnym i nieoficjalnym oraz dyskursywna opozycja *swoi* – *obcy* to istotne elementy towarzyszące procesom nazwotwórczym. Dodajmy, że tendencje widoczne w kreowaniu fandomów angielskich zauważalne są w także w urabianiu nazw polskich na wzór angielskich pierwowzorów. Nazwy polskich fandomów: *Jasiuu Army* – od nazwy zespołu Hellojasiuu + ang. *army* i *Skoczykholik* – od nazwiska wykonawcy Damiana Skoczyka + *-holik* mają wprawdzie hybrydową strukturę, ale komponentalnie nawiązują do anglosaskiego kanonu fandomów. Rozwój tych jednostek jest ekspansywny i bezsprzeczny, wciąż pojawiają się nowe formy, które wykorzystują powielane wzory kreacji. W pewnym sensie są to chrematonimy powstające na wzór produktywnego schematu, niewykluczone jednak, że pojawi się jakiś nowy pomysł na ich kreację oprócz członów składowych *-army*, *-holic*, *maniac* i *-lover*. W całej serii występują te same schematy motywacyjne (imię, nazwisko idola + odpowiedni wzór urabiania nazwy, tj. albo formant, albo wyraz samodzielny, taki jak: *army*, *kids*, *family* i inne). Mogą też łączyć się asocjacyjnie z jakimś utworem lub teledyskiem znanego wykonawcy (por. np. nazwę fandomu Lady Gagi – *LittleMonsters*, Eminema – *Stans*, Christiny Aguilery – *Fighter*). Wybór określonych technik, modeli, formantów czy samodzielnych znaczeniowo leksemów nie jest tu przypadkowy. Nazwy te są na tyle przejrzyste motywacyjnie, że mają pewien potencjał perswazyjny, co oznacza, że mogą być postrzegane jako swoiste znaki firmowe danego wykonawcy, identyfikujące fanów.

Nazwy fandomów świadczą o znajomości twórczości gwiazd, są efektem celowych wyborów nominacyjnych, które trzeba zaakceptować i uznać ich status i obecność w krajobrazie chrematonimicznym. Ich regulacja kategorialna nie będzie sprawą łatwą, wymaga dalszych badań i obserwacji tych jednostek w internacjonalistycznym krajobrazie onomastycznym, wykraczającym poza ramy tradycyjnej chrematonimii.

Źródło

<http://polska-lista-fandomow.blogspot.com/2013/06/oficjalna-polska-lista-fandomow.html>

Literatura

- Breza E. (1998): *Nazwy obiektów i instytucji związanych z nowoczesną cywilizacją (chrematonimy)*. [W:] *Encyklopedia. Polskie nazwy własne*. Red. E. Rzetelska-Feleszko. Warszawa–Kraków, s. 342–361.
- Castells M. (2010): *Społeczeństwo sieci*. Tłum. M. Marody. Warszawa.
- Chrematonimia jako fenomen współczesności* (2011). Red. M. Biolik i J. Duma. Olsztyn.
- Cieślakowa A. (2003): *O współczesnych słowotwórczych analizach onomastycznych*. [W:] *Metodologia badań onomastycznych*. Red. M. Biolik. Olsztyn, s. 50 – 57
- Delahunty G., Garvey J.J. (2010): *The English Language: From Sound to Sense*. Fort Collins.
- Dunaj B. (2007): *Współczesny słownik języka polskiego*. Warszawa.
- Gałkowski A. (2011): *Chrematonimy w funkcji kulturowo-użytkowej*. Łódź.
- Goban-Klas T. (2006): *Media i komunikowanie masowe*. Warszawa.
- Grabias S. (2001): *Środowiskowe i zawodowe odmiany języka – socjolekty*. [W:] *Współczesny język polski*. Red. J. Bartmiński. Lublin, s. 235–253.
- Gramatyka współczesnego języka polskiego. Morfologia* (1998). Red. R. Grzegorzczkowa. R. Laskowski, H. Wróbel. Warszawa.
- Grzegorzczkowa R. (1984): *Zarys słowotwórstwa polskiego, słowotwórstwo opisowe*. Warszawa.
- Jenkins H. (1992): *Textual Poachers. Television Fans and Participatory Culture*. New York.
- Jenkins H. (2007): *Kultura konwergencji: zderzenie starych i nowych mediów*. Tłum. M. Bernatowicz., M. Filiciak. Warszawa.
- Kobu A., Krzyżanowska J. (2013): *Słownik fandomu i fanfiction*. [W:] *Netlor. Wiedza cyfrowych tubylców*. Red. P. Grochowski. Toruń, s. 301–359.
- Kosyl Cz. (1993): *Chrematonimy*. [W:] *Encyklopedia kultury polskiej XX wieku*. T. II: *Współczesny język polski*. Red. J. Bartmiński. Wrocław, s. 447–452.
- Kuć J. (2015): *Przekształcenia chrematonimów a ich funkcje*. [W:] *Funkcje nazw własnych w kulturze i komunikacji*. Red. I. Sarnowska-Gieffing, M. Balowski, M. Graf. Poznań, s. 319–330.
- Lipka L. (1992): *An Outline of English Lexicology*. Tübingen.
- Maffesoli M. (2008): *Czas plemion: schyłek indywidualizmu w społeczeństwach ponowoczesnych*. Tłum. M. Bucholc. Warszawa.
- Norman M. (2014): *Online Community or Electronic Tribe? Exploring the Social Characteristics and Spatial Production of an Internet Hockey Fan Culture*. „Journal of Sport and Social Issues”. Vol. 38(5), s. 395–414.
- Onimizacja i apelatywizacja* (2006). Red. Z. Abramowicz i E. Bogdanowicz. Białystok.
- Piotrowski T., Saloni Z. (2001): *Nowy słownik angielsko-polski / polsko-angielski*. Olsztyn (NSAP).
- Polskie nazwy własne. Encyklopedia* (1998). Red. E. Rzetelska-Feleszko. Kraków.
- Reagin N., Rubenstein A. (2011): *I’m Buffy, and you’re history: Putting fan studies into history*. [In:] *Transformative Works and Cultures*. Vol. 6, <<http://journal.transformativeworks.org/index.php/twc/issue/view/7>>, dostęp 01.05.2018.
- Siuda P. (2010): *Od dewiacji do głównego nurtu – ewolucja akademickiego spojrzenia na fanów*. „Studia Medioznawcze” nr 3(42), s. 87–100.
- Skowronek K., Rutkowski M. (2004): *Uwagi o współczesnym polskim nazewnictwie medialnym (nazwy audycji radiowych)*. [W:] *Współczesne odmiany języka narodowego*. Red. K. Michalewski. Łódź, s. 230–237.

Źródła internetowe

<http://www.spanishdict.com> (SD)
<http://www.oxforddictionaries.com>
<http://uk.urbandictionary.com> (UD)

Summary

The analysis is concerned with names of Polish fandoms and some ambiguous properties such onyms exhibit. Due to their categorial features, names of fandoms do not form one uniform class and can thus be studied within chrematonymy, medioonymy, more strictly, netonymy. They can also be considered as sociochrematonyms, as we associate fandoms with young people using slang. Fandom is not only the name of a group of fans but also its specific identifier, which defines the character and reputation of the community of fans and confirms that they belong to a particular environment.